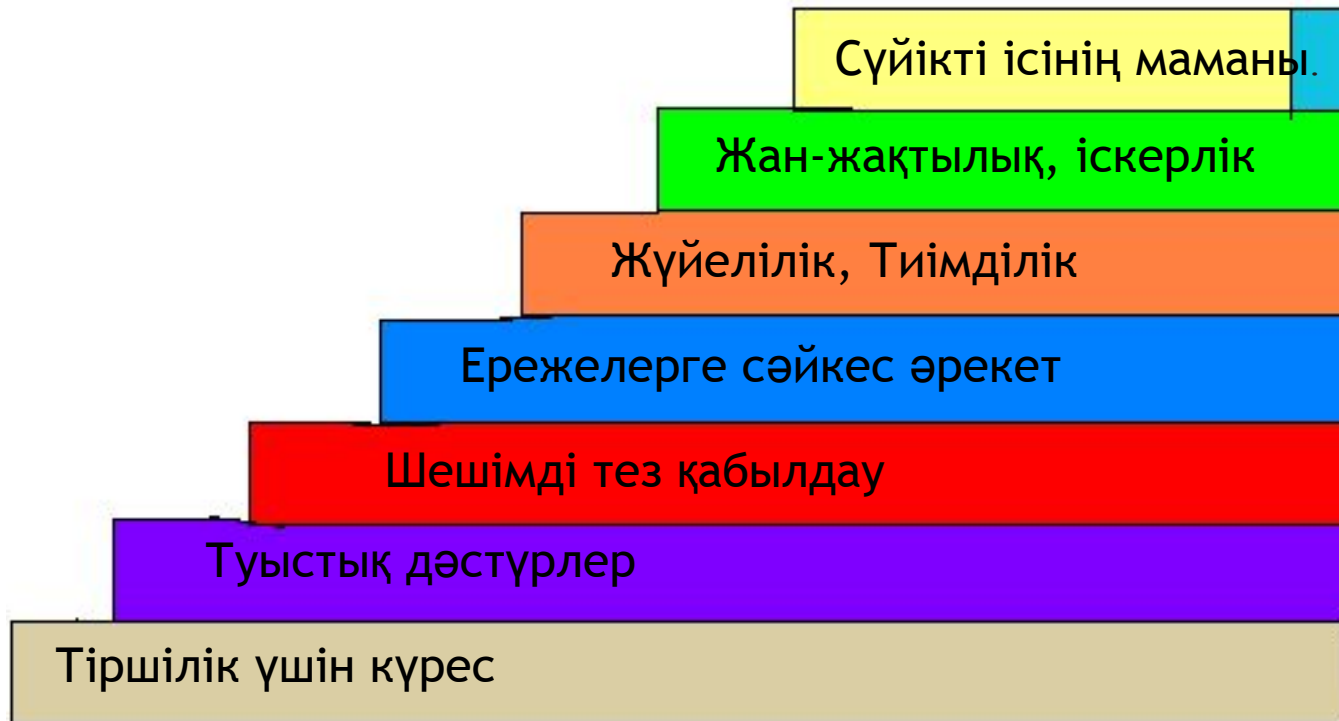


**“Ә.Молдағұлова атындағы №21 жалпы
орта мектебі” коммуналдық мемлекеттік
мекемесі**

**Жаңартылған білім мазмұнын ендіру
аясында педагогикалық ұжымның
әлеуетін арттыруда мектептің даму
жоспарын жүзеге асырудағы
эвалюацияның ролі**

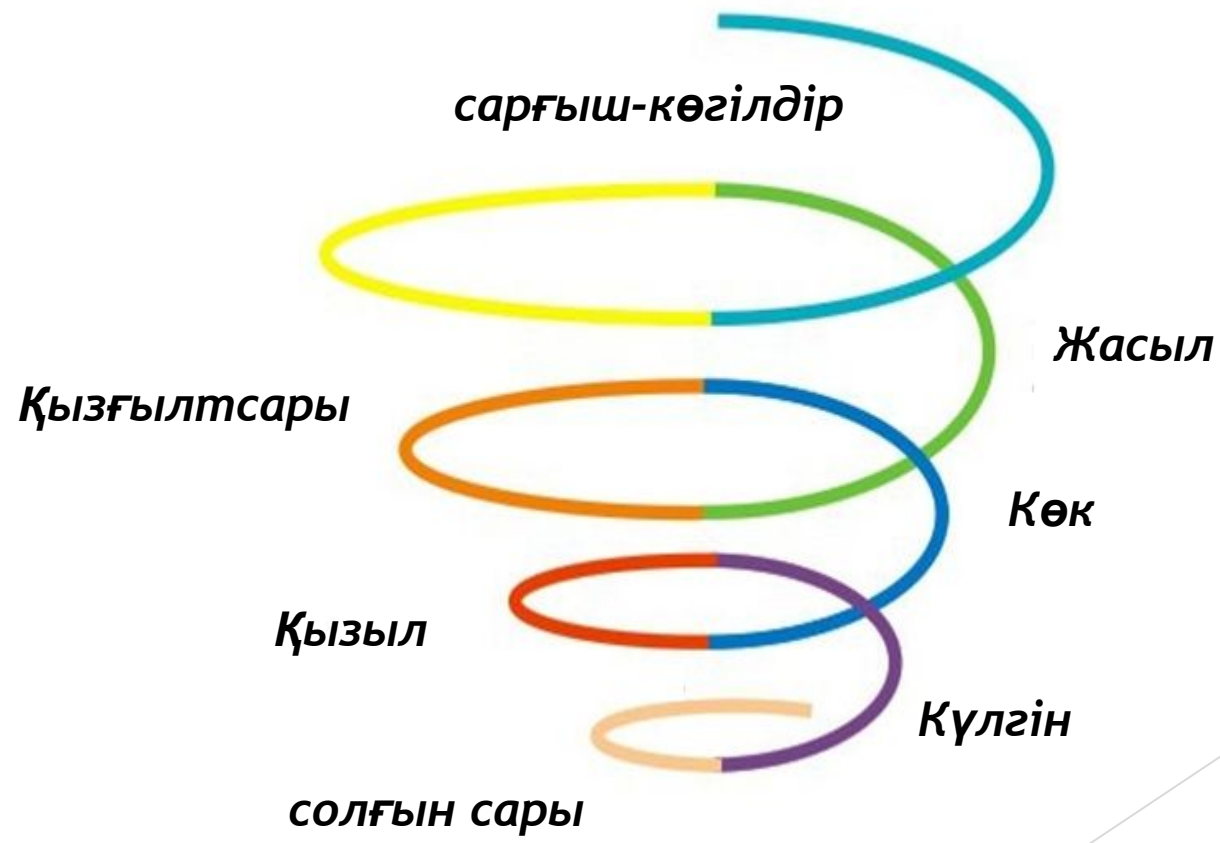
2017-2018 оқу жылы

Спираль динамикасы – ұйымдық дамудың әмбебап теориясы



Ұжымдық/корпоративтік мәдениетті дамытудың эволюциялық моделі

Спиральдік динамика деңгейлерімен
танысып, берілген тапсырманы орындаңыз



МДЖ жоспарын жүзеге асырудағы эвалюация туралы біліміңіз

БББ кестесінің «Білемін» және «Білгім
келеді» бағаналарын толтыруыңызды
сұраймыз

БББ кестесі

Білемін	Білгім келеді	Білдім
Ұсыныс, ой пікіріңіз		

*Мониторинг және эвалюация
нәтижелері мен олардың әсерлерін біз
қалай білеміз?*



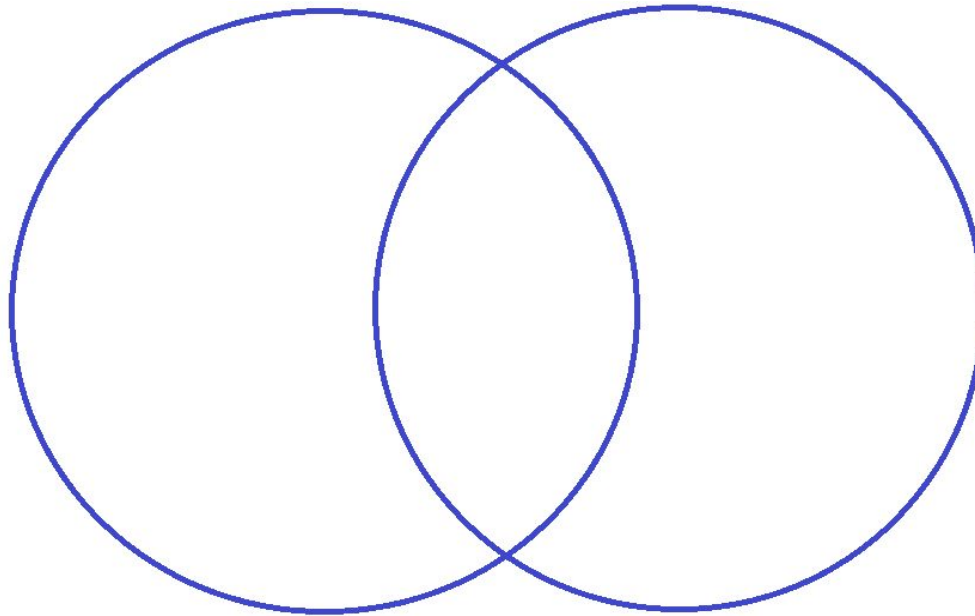
► **Мониторинг және
эвалюация екеуі бір
ұғымды білдіре ме?**



**Мониторинг және
эвалюацияның ұқсастығы мен
айырмашылығын анықтау үшін
топпен Венн диаграммасын
жасаңыз**

Венн диаграммасы

Мониторинг



Эвалюация

Мониторинг эвалюация болып табыла ма?

- **Мониторинг** – бұл ақпаратты жүйелі жинау және талдау, прогресті қадағалау бағдарламасы ретінде қабылданады.
- **Мониторинг** – мақсат пен іс-әрекеттің жиынтығына негізделеді.
- **Мониторинг** – жұмысты жүргізуге көмектеседі. Оны сауатты қолданған жағдайда – тиімді басқарудың құнды құралы болып табылады. Мониторинг - пайдалы талдаудың негізін құрайды.
- **Сұрақ:** *Қолжетімді ресурстар жеткілікті ме және олар дұрыс қолданыла ма? Ресурстар көлемі жеткілікті ме?*

Эвалюация мониторинг болып табыла ма?

- ▶ **Эвалюация** – қазіргі жобаның әсерін келісілген стратегиялық жоспарлармен салыстыру болып табылады.
- ▶ **Эвалюация** – сіздің жоспарлаған әрекеттерді, жеткен нәтижелерді, сол әрекеттер қалай орындалғанын қарастырады.
- ▶ **Эвалюация** қалыптастырушы болуы мүмкін (жобаны орындау барысында, стратегияларды немесе жобаның функционалдық жолдары мен ұйымдастыруды жақсарту мақсатында) немесе жиынтық (аяқталған жобаның дағдыларын біріктіру).
- ▶ **Эвалюацияны** іс-әрекетті тексеру барысында бақылауға болады.



Ортақ қасиеттері

- ▶ Мониторинг пен эвалюацияның ортақ қасиеттеріне не жасайсың және оны қалай жасағаныңды анықтауға бағытталуы. Олар төмендегілерге сүйенеді:
- ▶ Жарамдылық – *жұмсалған күш* күтілетін нәтижеге сәйкес келеді ме?
- ▶ Тиімділік – белгіленген міндеттерді орындауға бағытталған жұмыс *қанишалықты табысты* болды?
- ▶ Әсер – жасалған жұмыс пайдалы болды ма? Оның қорытындысы *оң нәтижелерге* алып келді ме?

Тәжірибелік тапсырма

Берілген мектептің даму жоспарының үлгісімен танысып, бағалау критерийлерін анықтап жоспарды талдаңыз.

МДЖ бағалау критерийлері

- ▶ Жоспарда мектеп басымдылығы дұрыс анықталған ба?
- ▶ Күтілетін нәтижелер мақсат пен басымдықтарға сай келе ме?
- ▶ Жоспарланған әрекеттер белгіленген мақсат пен күтілетін нәтижелерге жетуге бағытталған ба?
- ▶ Жоспар басшының командадағы ролін көрсетеді ме?
- ▶ Мониторинг үдерісі мен аралық нәтиже жоспарда қарастырылған ба?

**МДЖ-ын талдау нэтижесінен
эвалюация жоспарын жасаңыз**

Қалыптастырушы бағалауды қолдану арқылы мектептің білім сапасын жақсарту

Эвалюация жоспары

Реттік саны	Қашан?	Не жүргізіледі?	Кім орындады?	Қалай іске асырылды?	Есеп беру нысаны	Өзгеріс дәлелі	Аяқталды
1	Тәжірибе басы, соңы	Мектеп басшысының бағалануы	Ұжым, директор	МДЖ жүзеге асуы арқылы	Жазбаша	3 ай аралығындағы жазбалар	Тамыз-қазан, қазан-желтоқсан
2	Айына 1 рет	Тәлімгерлік жұмыстың үдерісін бағалау	ІІІ-деңгей мұғалімі	Тәлімгер мен тәлім алушылардың жұмыстарының үйлесімді жоспарлары арқылы	Жазбаша, ауызша	Тәлімгерлік жоспары, тәлімгерлер мен тәлім алушылардың рефлексивтік есебі	Тамыз-қазан
3	Үш рет	Мұғалімдердің құзыреттілік талаптарын бағалау	Тәлім алушы	Мұғалімнің жауапкершілігі мен жұмысының тиімділігі арқылы	Жазбаша	Үш рет алынған диаграмма	Тамыз, қазан, желтоқсан
4	Тоқсанын а 1 рет	Коучинг үдерісін бағалау	Коуч жетекшісі	Мұғалімдердің қажеттілігіне қарай коучинг үдерісі өткізілді.	Жазбаша, ауызша	Коучинг жоспарлары, коучинг кезіндегі коучтың рефлексиясы	Тамыз-қазан, қазан-желтоқсан
5	1 айда 1 рет	Коуч топтардың жұмыс сапасын бағалау	Коуч жетекшісі	Коучтардың коучинг үдерісін тиімді ұйымдастыруы	Жазбаша, ауызша	Коучтардың рефлексиясы	Тамыз-қазан

Реттік саны	Қашан?	Не жүргізіледі?	Кім орындады?	Қалай іске асырылды?	Есеп беру нысаны	Өзгеріс дәлелі	Аяқталды
6	Айына 1 рет	Тізбектелген сабақтар топтамасын бағалау.	Пән мұғалімі	Оқыту тәжірибесіндегі өзгерістерді және оқушының оқуындағы өзгерісті сабаққа қатысу арқылы бақылау.	Жазбаша, ауызша	Тізбектелген сабаққа жазылған мұғалімдердің рефлексивтік есебі, оқушының өзгерісі туралы деректер	Қыркүйек-желтоқсан
7	Аптасына 1 рет Тәжірибе басы	Орташа мерзімді жоспарлау сапасын бағалау	Оқу тісінің меңгерушісі	Орташа мерзімді жоспарлау сапасын тексеруге алынды. мұғалім тиімді қолданды, үйренді.	жазбаша	Сабаққа жазылған мұғалімнің рефлексивті жазбалары, оқушы жұмыстары.	Тамыз –қазан Қазан - желтоқсан
8	Айына 1 рет	Сабақты зерттеудің оқыту тәжірибесін бағалау	тәлімгерлер	Сабақты зерттеу нұсқаулығы арқылы бағаланады.	Жазбаша, ауызша	Мұғалімдердің өзіндік іс-әрекетіндегі зерттеуі	Қыркүйек-желтоқсан
9	Аптасына 1 рет	Сыныпты қадағалау тәжірибесін бағалау	Сынып жетекшілері	Сыныпты қадағалау нұсқаулығы арқылы	Жазбаша, ауызша	Сабақты қадағалау парақтары мен табыс критерийлеріне негізделген талдауы	Қыркүйек-желтоқсан
10	Аптасына 1 рет	Мұғалімдер эвалюациясы	тәлімгерлер	Дәлдік пен сабақ жүргізуге шолу жасау	жазбаша	Сабақты қадағалау парақтары, талдау қорытындысы Мұғалімдердің оқыту мен оқу тәжірибесіндегі зерттеулері.	Қыркүйек-желтоқсан

Реттік саны	Қашан?	Не жүргізіледі?	Кім орындады?	Қалай іске асырылды?	Есеп беру нысаны	Өзгеріс дәлелі	Аяқталды
11	Тоқсаны на 1 рет	Сабақты зерттеу LS	Оқу ісінің меңгерушісі	Мұғалімдердің зерттеу сабағының бақылау парағын тексеру арқылы жүзеге асады. Ынтымақтаса сабақ жоспарын әзірлейді, талдайды, қайта жоспарлайды.	Жазбаша	Зерттеу парақтар, бақылау парақтары, оқушы пікірі	Тамыз – қазан Қазан - желтоқсан
12	Айына 1 рет	Жоспарлау сапасын бағалау	Оқу ісінің меңгерушісі	Ата –ана, мұғалімдердің сауалнамасының қорытындысы арқылы байқалды.	жазбаша	Рефлексивтіесеп	Тамыз – қазан Қазан - желтоқсан
13	Айына 1 рет	Оқушының өзгеру деңгейі	Оқу ісінің меңгерушісі, сынып жетекшілер	Қадағалау парағы, кері байланыстыры.	жазбаша	Бақылау жұмыстары, олимпиада, сайыстарға қатысуы, бақылау парақтары, тоқсандық қорытындылары.	Тамыз – қазан Қазан – желтоқсан
14	Айына 1 рет	Ата –ананың өзгеру деңгейі	Оқу ісінің меңгерушісі, сынып жетекшілер	Ата –аналардың пікірі жинақталады, талқыланады.	жазбаша	Кері байланысы, пікірі, сауалнама қорытындысы.	Тамыз – қазан қазан-желтоқсан
15	Айына 1 рет	Мектептің даму жоспарының нәтижелерін эвалюациялау	Әкімшілік, Кәсіби қоғамдастық топтар	Даму жоспарының жүзеге асуы туралы талдау жасау, басымдықты анықтау	Сыни талдау: өзгеріс енгізу кезіндегі дәлелдерді синтездеу	Мектептің даму жоспарын жасауға барлық мұғалім қатысады	Тамыз – қазан қазан-желтоқсан

«Нәтижелер» мен «Әсер»

- ▶ **Нәтижелер** – бұл жасалынған жұмыс қорытындысында алынған өзгерістер, өнім, тәжірибе және сол сияқтылар...
- ▶ Нәтижелер қолайлы және қолайсыз, күтілетін және күтпеген болуы мүмкін.



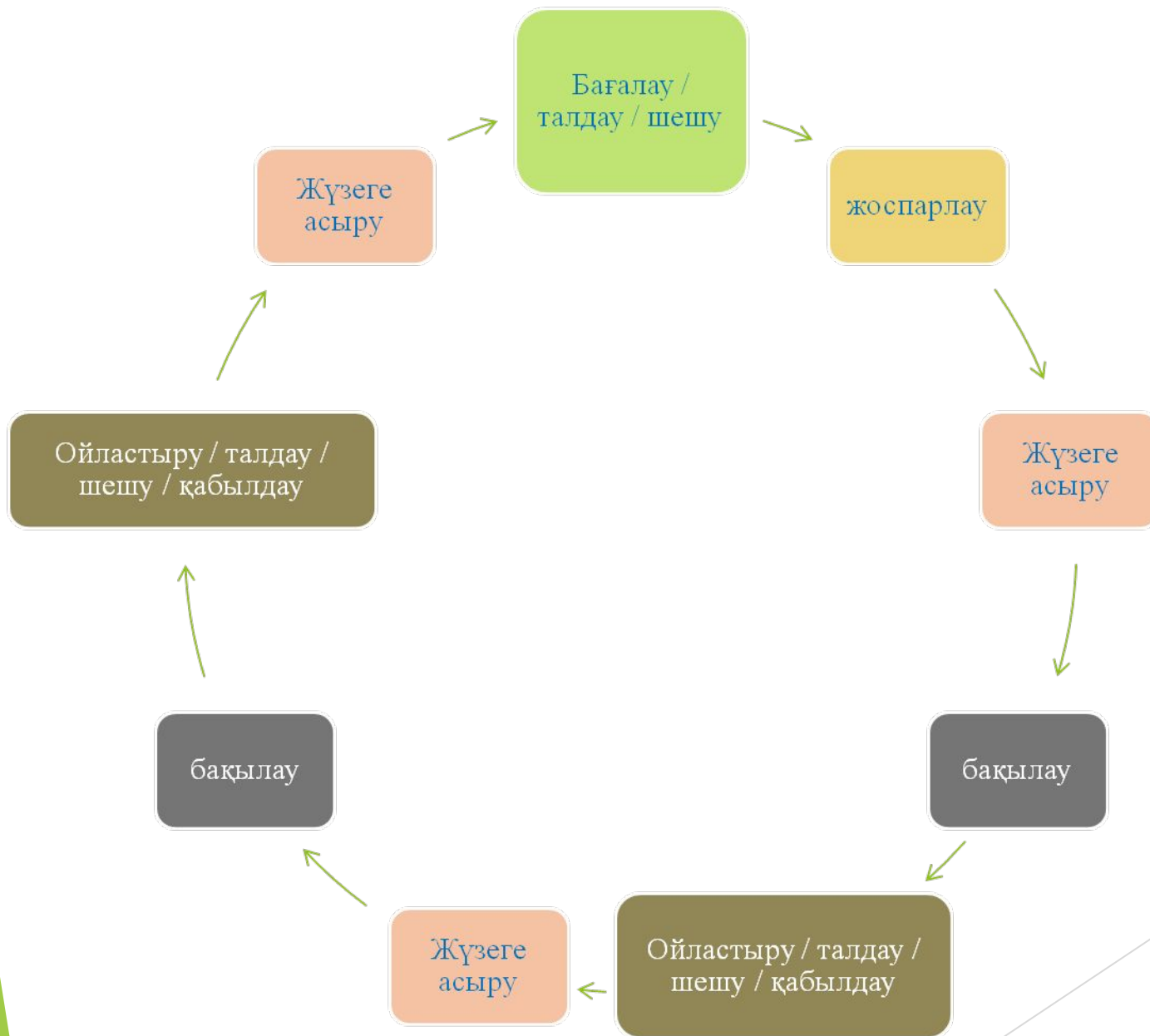
- ▶ **Әсер** – бұл кешенді нәтижелерге қол жеткізгеннен кейінгі жоғары және кең көлемде жобаның ұзақ уақыттағы әрекеті. Көп жағдайда, ол негізгі мақсатты әрекетке қарағанда кеңірек пайдаланушылар тобындағы өзгерістерді сипаттайды, қатысушылар әсерге жету үшін маңызды рөл атқарады. Қысқа мерзімді жобаны жүзеге асыру аясында осы деңгей өзгерісін бағалау күрделі үдеріс болып табылады.

Неліктен мониторинг және эвалюация?

- Мониторинг және эвалюация «қорытындыларды» тексеруге мүмкіндік береді - біз оң нәтижеге қол жеткіздік пе немесе жоқ па?
- Мониторинг және эвалюация көмегімен Сіз:
 - Прогресті (нәтиже) қадағалайсыз және ойластырасыз.
 - Жобаны (үдерісті) жоспарлауда және іске асыру кезінде проблемаларды анықтайсыз.
 - «Айырмашылықтарды анықтауға» көмектесетін түзетулер жасайсыз.
- Бұл әсер мен жауапкершілікті қалыптастыру туралы!



PressFoto



Негізгі ережелер

- ▶ Мониторинг және эвалюация жоспарлау үдерісінің құрамдас бөлігі болуы тиіс – мұнда кері қайтып, мониторинг және эвалюация жүйесін жасау өте қиын, себебі әрекеттер жүзеге асырылуда!
- ▶ Қазіргі уақытта мониторинг және эвалюация үшін нақты белгіленген жоспарлау тәсілі жоқ, бірақ жобаны (жоспарды) іске асыруда мониторинг пен эвалюация үдерісін бастау керек!



Негізгі ережелер

-Жоспарлау үдерісін орындау кезінде сіз **нақты** өлшемдерді (параметр) анықтауыңыз керек

Параметрлер - не жасалғанын, неге қол жеткізілгенін өлшеуге болатын айқын белгілер. мысалы, Кім? Қанша адам? Қаншалықты жиі? Қанша?

- Сіздің мониторинг пен эвалюация жүйесіне бұл параметрлер негіз ретінде ұсынылады.



Нені бағалау қажет?

Оқушылар

- ▶ Оқушылардың дағдыларындағы өзгеріс - ілгерілеу мен жетістіктер
- ▶ Сыныпта қатысу деңгейі - белсенді
- ▶ Оқушылардың жасаған жұмысының сапасы мен саны
- ▶ Оқу, ойлау және жұмыс істеу жолдары – «мінез-құлқы»



Мұғалімдер

- ▶ Оқушыларды оқытуды жоспарлау және бағалау әдістеріндегі өзгерістер
- ▶ Оқытудағы өзгерістер – әдістер мен стратегиялар
- ▶ Желілік кесте
- ▶ Тәжірибедегі өзгерістердің әсер етуі үшін талдауды (бастапқы/кейінгі) пайдалану

Кімдер қатысады?

Ядро

- Өзгеріс ендіру тобы
- Сізбен жұмыс істейтін мұғалім

ЖӘК

- Жоғары әкімшілік командасының мүшелері
- Бірінші кезекте Өзіңіз! (*Өзін-өзі бағалау*)

'Орталық'

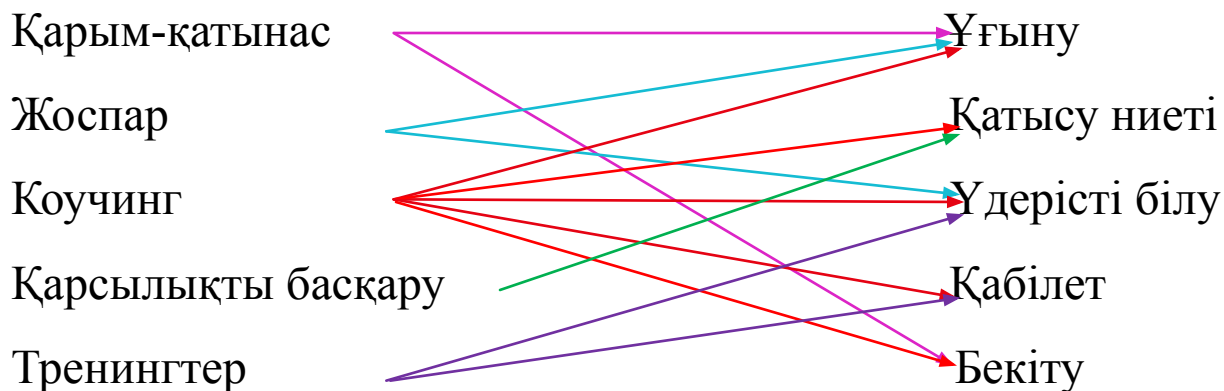
- Оқушылар
- Ата-аналар мен қамқоршылар (*ұжымдық баға*)



ADKAR моделі

- ▶ **Awareness** – өзгерістің қажеттілігін ұғыну
- ▶ **Desire** – өзгеріс ендіруді қолдау мен қатысу ниеті
- ▶ **Knowledge** – өзгеріс үдерісі туралы білу
- ▶ **Ability** – күнделікті өзгеріс ендіру және олардың нәтижесін бағалау қабілеті
- ▶ **Reinforcement** – өзгерісті тәжірибемен бекіту

Өзгерістерді басқару құралдарының ADKAR картасы



Өзгеріс: оны қалай бақылауға болады?

- ▶ **Өзгерістер, айырмашылықтар және маңыздылығы**
- ▶ Сандар-саны, пайыздар, жиілігі, пропорциясы, орташа өзгерістердің маңыздылығы
- ▶ Үрдіс (тенденция) – өсу, құлдырау, өзгеріссіз қалуы
- ▶ Қатынас (өзара байланыс) – ешқандай өзара байланыссыз, оң, теріс
- ▶ Нәтижені бастапқы түйінді көрсеткіштермен салыстыру

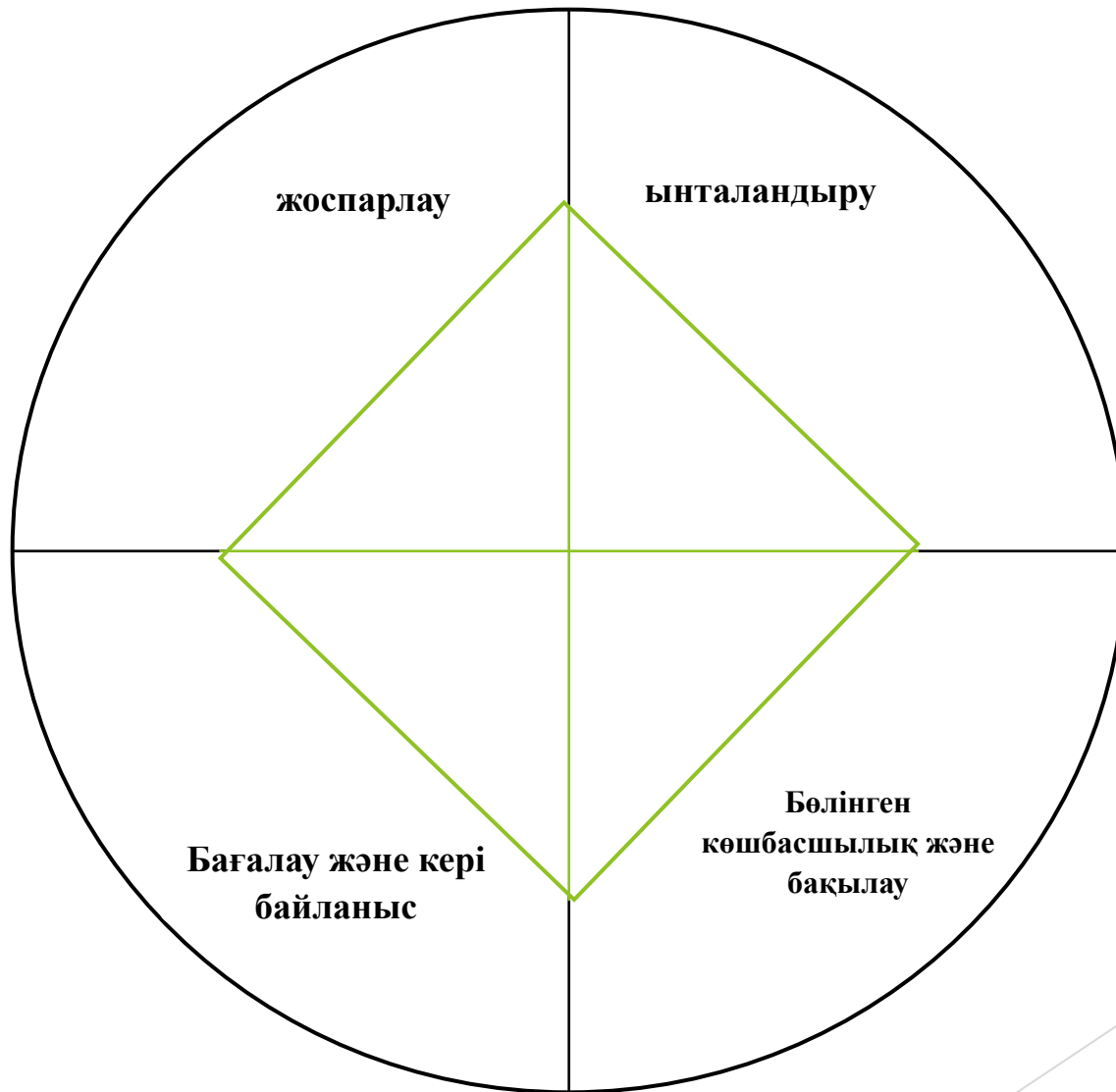


► Шешуші сұрақ: Тиімділігі қаншалықты?

- Ол шынымен күтілетін нәтижелерге және әсерге алып келеді
- Әлсіз әсері бар
- Жағымсыз әсері бар
- Ол күтілетін және басқа да нәтижелерге алып келеді (оң, теріс және аралас).

► *Әрі қарай не болуы мүмкін?.....*





**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**